

Kvartalsrapport

Kvartalsrapport

4. kvartal 2016

Innhold

3	Hovedtall konsern
4–10	Kvartalsberetning
11	Resultatregnskap
12	Balanse
13	Endring i egenkapital
15	Kontantstrømoppstilling
16	Resultater fra kvartalsregnskapene
18-32	Noter til regnskapet

Redaksjon: Trine Lise Østberg og Lise Hoel

Design & produksjon: Ferskvann reklamebyrå

Hovedtall konsern

Resultatsammendrag (mill. kroner og % av gj.sn.forv.kap.)	Proforma 31.12.2016 ⁹⁾		31.12.2016 ⁸⁾		31.12.2015	
	Beløp	%	Beløp	%	Beløp	%
Netto renteinntekter	1 739	1,77 %	1 490	1,79 %	1 105	2,08 %
Netto provisjons- og andre inntekter	1 229	1,25 %	939	1,13 %	651	1,23 %
Netto avkastning på finansielle investeringer	207	0,21 %	220	0,26 %	514	0,97 %
Sum inntekter	3 175	3,22 %	2 649	3,19 %	2 270	4,28 %
Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	1 573	1,60 %	1 203	1,45 %	1 051	1,98 %
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 602	1,63 %	1 446	1,74 %	1 219	2,30 %
Tap på utlån og garantier	86	0,09 %	75	0,09 %	56	0,11 %
Driftsresultat før skatt	1 516	1,54 %	1 371	1,65 %	1 163	2,19 %
Skattekostnad	312	0,32 %	271	0,33 %	233	0,44 %
Resultat etter skatt	1 204	1,22 %	1 100	1,32 %	930	1,75 %
Minoritetsinteresser	4	0,00%	4	0,01 %		
Lønnsomhet						
Egenkapitalavkastning ¹⁾		10,8 %		10,5 %		11,4 %
Kostnadsprosent ²⁾		49,5 %		45,4 %		46,3 %
Balansetall						
Brutto utlån til kunder	82 945		82 945		43 779	
Brutto utlån til kunder inkl. utlån overført til kredittforetak ³⁾	119 450		119 450		61 140	
Utlånsvekst siste 12 mnd				89,5 %		9,6 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl. utlån overført til kredittforetak		11,3 %		95,4 %		9,3 %
Innskudd fra kunder	63 070		63 070		33 458	
Innskuddsdekning ⁴⁾		76,0 %		76,0 %		76,4 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd		12,2 %		88,5 %		7,7 %
Forvaltningskapital	101 640		101 640		55 971	
Forretningskapital ⁵⁾	138 145		138 145		73 332	
Tap og mislighold						
Tap på utlån i prosent av brutto utlån		0,1 %		0,1 %		0,1 %
Brutto misligholdte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,3 %		0,3 %		0,6 %
Brutto øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement		0,3 %		0,3 %		0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement ⁶⁾		0,4 %		0,4 %		0,8 %
Soliditet og likviditet						
Ren kjernekapitaldekning		16,9 %		16,9 %		17,2 %
Kjernekapitaldekning		17,9 %		17,9 %		17,5 %
Kapitaldekning		20,3 %		20,3 %		19,1 %
Netto ansvarlig kapital	12 656		12 656		7 179	
Egenkapitalprosent		11,9 %		11,9 %		15,6 %
Leverage Ratio		7,5 %		7,5 %		9,2 %
LCR ⁷⁾		116,6 %		116,6 %		120,8 %

1) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital.

2) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter.

3) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

4) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak).

5) Forvaltningskapital og overførte lån til kredittforetakene.

6) Netto mislighold og tapsutsatte engasjement er lik summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement minus individuelle nedskrivninger.

Brutto engasjement er summen av brutto utlån (eksl. lån overført til kredittforetak), garantier og ubenyttede kreditter.

7) Liquidity Coverage Ratio: Måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

8) Som følge av kjøp av Bank 1 Oslo AS blir nøkkeltall og sammenligningstall i det offisielle kvartalsregnskapet lite informative.

9) Proforma konsern vises slik det ville vært med 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus fra 1 januar 2016.

Kvartalsberetning 4. kvartal 2016

Sammendrag

Konsernet Sparebanken Hedmark fikk i 2016 et resultat etter skatt (fjorårets tall i parentes) på 1.100 (930) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen i 2016 ble 10,5 (11,4) prosent.

I fjerde kvartal fikk konsernet Sparebanken Hedmark et resultat etter skatt på 281 (194) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen i perioden var 9,6 (8,9) prosent.

Beregnet proforma resultat (100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS i hele 2016) etter skatt for konsernet i 2016 ble 1.204 millioner kroner. Dette tilsvarte en egenkapitalavkastning på 10,8 prosent.

Ren kjernekapitaldekning var 16,9 (17,2) prosent. Totalkapitaldekningen var 20,3 (19,1) prosent.

Konsernet Sparebanken Hedmarks samlede utlån, inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, består av 74 % utlån til personmarkedet, som hovedsakelig består av boliglån. Bedriftsmarkedsporteføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko. Tapene ble svært lave og utgjorde for det nye konsernet totalt 75 millioner kroner i 2016. Andel problemlån, definert som misligholdte og tapsutsatte engasjementer, utgjør en meget lav andel av konsernets utlån og var 0,5 prosent av brutto engasjementer på egen balanse.

Konsernet og regnskapsmessige forhold knyttet til kjøpet av Bank 1 Oslo Akershus AS

Konsernet avlegger regnskapet etter regnskapsstandarden IAS 34.

Konsernet består av Sparebanken Hedmark og de 100 prosent eide datterselskapene Bank 1 Oslo Akershus AS, EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS og Vato AS, samt det 95 prosent eide datterselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS.

Sparebanken Hedmark eier direkte og indirekte 12,4 prosent av SpareBank 1 Gruppen AS, 21,2 prosent av SpareBank 1 Mobilbetaling AS og 18,9 prosent av SpareBank 1 Kredittkort AS. Videre eier banken 20,3 prosent av SpareBank 1 Boligkreditt AS og 9,2 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt AS (kredittforetakene). Resultatene fra ovennevnte selskaper inntektsføres i bankens konsernregnskap tilsvarende bankens eierandel.

Sparebanken Hedmarks kjøp av de øvrige aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS ble gjennomført med regnskapsmessig virkning fra den 29. juni 2016.

Resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS ble i første halvår innregnet i konsernet etter egenkapitalmetoden med en eierandel på 40,5 prosent. Fra og med andre halvår er resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS fullt ut konsolidert i regnskapet til Sparebanken Hedmark.

Konsolideringen av regnskapet til Bank 1 Oslo Akershus AS gjør at konsernregnskapet til Sparebanken Hedmark for andre halvår 2016 ikke er direkte sammenlignbart med fjorårstallene.

Utarbeidede hovedtall for proforma konsern vises slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 1. januar 2016.

Sparebanken Hedmark

– Konsernresultat for fjerde kvartal

I konsernregnskapet for fjerde kvartal er Bank 1 Oslo Akershus AS fullt ut konsolidert inn med 100 prosent eierskap. Fjorårstallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med årets resultat.

Konsernresultat etter skatt ble 281 (194) millioner kroner i fjerde kvartal. Egenkapitalavkastningen ble 9,6 (8,9) prosent.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter ble 452 (289) millioner kroner. Inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide kredittoforetak (inntektsføres som provisjoner) på totalt 69 (45) millioner kroner, ble samlet netto renteinntekter 521 (335) millioner kroner.

I fjerde kvartal ble utlånsmargin, inklusiv boliglån i kredittoforetaket, 2,02 (2,55) prosent. Innskuddsmarginen ble 0,22 (minus 0,02) prosent. Rentemargin ble 2,23 (2,53) prosent.

Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter ble 295 (159) millioner kroner.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble 66 (103) millioner kroner. Av dette utgjorde resultat fra eierinteresser, hovedsakelig SpareBank 1 Gruppen AS og andre allianseselskaper, 49 (70) millioner kroner.

Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld og renteplasseringer, inklusiv sikringer, var 41 (28) millioner kroner.

For ytterligere detaljer vises det til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Kostnader og tap på utlån

Sum driftskostnader ble 477 (294) millioner kroner i fjerde kvartal.

Konsernet Sparebanken Hedmarks samlede utlån, inkludert lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS, består av 74 prosent utlån til personmarkedet, som hovedsakelig består av boliglån. Bedriftsmarkedsp porteføljen er uten eksponering mot olje- og gassnæringen, og for øvrig karakterisert av lav risiko.

Tapene ble 43 (18) millioner kroner i fjerde kvartal, hvorav endringer i gruppevis nedskrivninger utgjorde 12 (1) millioner kroner.

For ytterligere detaljer knyttet til regnskap for fjerde kvartal vises det til rapportens side 16, «Resultater fra kvartalsregnskapene».

Kredittrisiko

Sum gruppevis nedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier var 262 (120) millioner kroner og utgjorde 0,32 (0,28) prosent av brutto utlån.

Avsetningsgraden, målt som sum individuelle nedskrivninger på 156 (147) millioner kroner i forhold til sum misligholdte og andre tapsutsatte engasjementer på 505 (491) millioner kroner, var 31 (30) prosent ved utgangen av 2016.

Kredittkvaliteten, målt som sum problemlån i forhold til samlede utlån, viste en vesentlig bedring fra samme periode i fjor. Samlet utgjorde konsernets problemengasjementer 0,5 (1,1) prosent av brutto engasjement på egen balanse, og 0,4 (0,8) prosent om man inkluderer overførte lån til kredittoforetakene. Bedringen av kredittkvaliteten skyldes både konsolideringen av balansen til Bank 1 Oslo Akershus AS og positiv migrering.

Sparebanken Hedmark – Rapportert konsernresultat for 2016

Konsernets resultat etter skatt for 2016 ble 1.100 (930) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 10,5 (11,4) prosent.

Spesifikasjon av konsernresultat etter skatt i millioner kroner:

	2016	2015
Resultat etter skatt i morbanken	964	796
Mottatt utbytte fra datterselskaper/ tilknyttede selskaper	-389	-259
Resultatandeler fra:		
SpareBank 1 Gruppen AS	192	142
Bank 1 Oslo Akershus AS	250	100
SpareBank 1 Boligkreditt og Næringskreditt AS	-23	46
EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS	14	5
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	86	74
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	2	11
SpareBank 1 Kredittkort AS	17	10
SpareBank 1 Mobilbetaling AS	-25	0
Øvrig	12	5
Resultat etter skatt for konsernet	1.100	930

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter ble 1.490 (1.105) millioner kroner. Inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner) på 225 (188) millioner kroner, ble samlede netto renteinntekter 1.715 (1.293) millioner kroner.

Netto provisjonsinntekter ble 759 (461) millioner kroner, mens andre driftsinntekter ble 180 (190) millioner kroner.

For mer utfyllende informasjon om de ulike resultatene i konsernet vises det til note 3 «Segmentinformasjon».

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser ble redusert med 294 millioner kroner til 220 (514) millioner kroner.

Utbytte på 46 (9) millioner kroner er hovedsakelig utbytte fra VISA Norge 38 (0) millioner kroner og utbytte fra Totens Sparebank 7 (7) millioner kroner.

Netto resultat fra eierinteresser ble 236 (301) millioner kroner. Av resultatet fra eierinteresser utgjorde resultat fra Bank 1 Oslo Akershus AS i første halvår 71 (84) millioner kroner. Resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS har blitt konsolidert inn i konsernresultatet med virkning fra tredje kvartal 2016, mens 40,5 prosent av resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS for første halvår 2016 inngår i resultat fra eierinteresser. Resultatandelen fra SpareBank 1 Gruppen AS utgjorde 192 (142) millioner kroner.

Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser ble minus 62 (+205) millioner kroner. Her inngår en gevinst på 21 millioner kroner, som er et foreløpig etteroppgjør fra salget av Nets Holding ASA i forbindelse med dette selskaps salg av aksjer i VISA Europe Ltd.

Konsernets verdipapirgjeld, renteplasseringer, derivater og fastrenteprodukter til kunder vurderes for det vesentligste til virkelig verdi over resultatet etter IAS 39 og endringer i markedsverdi resultatføres.

I 2016 har det vært en markant inngang i kredittpåslaget for norske senior obligasjoner. For en fem-års seniorutstedelse i en norsk regionsparebank ble markedets kredittpåslag redusert fra indikativt 134 basispunkter ved inngangen av året til om lag 85 basispunkter ved utgangen av året. Alt annet like betyr det at relevant diskonteringsrente på allerede utstedte rentepapirer med fastsatte kuponger blir redusert, og dermed at nåverdien (kursen) øker. Kursoppgang på egen gjeld fører til et urealisert tap, mens kursoppgang på kjøpte rentepapirer fører til et urealisert gevinst.

For Sparebanken Hedmark var nettoeffekten av kursendringer på alle rentepapirer, inklusiv sikringsforretninger, negativ med 91 (+184) millioner kroner i 2016, hvor tilnærmet alt er urealisert tap. Verdiendringer på utstedt verdipapirgjeld inklusiv sikringer utgjorde minus 146 (+252) millioner kroner. Det vises for øvrig til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Kostnader og tap på utlån

Konsernets driftskostnader var 1.203 (1.052) millioner kroner. Konsolideringen av resultatet fra Bank 1 Oslo Akershus AS og EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, med virkning fra tredje kvartal 2016, bidrar til en økning i driftskostnadene på 392 millioner kroner, mens en inntektsføring på 232 millioner kroner i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordningen i Sparebanken Hedmark bidrar til å redusere driftskostnadene. Eksklusiv effektene av konsolidering av Bank 1 Oslo Akershus AS og EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, samt inntektsføringen i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordningen, har driftskostnadene økt med 9 millioner kroner.

Tapene er fortsatt lave og ble 75 (56) millioner kroner. Tapene fordelte seg med 19 (6) millioner kroner i privatmarkedsdivisjonene og 33 (29) millioner kroner i bedriftsmarkedsdivisjonene, mens det ble inntektsført 4 (0) millioner kroner i forbindelse med salg av portefølje med tapsførte lån. Tapene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS ble 27 (21)

millioner kroner. Av ovenstående tap utgjorde endring i gruppevisse nedskrivninger 22 (4) millioner kroner.

Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen ved utgangen av 2016 består av 106 202 540 egenkapitalbevis pålydende kr 50 per bevis. Egenkapitalbevisene eies av Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse (75,08 prosent), LO og tilknyttede forbund (14,95 prosent), Samarbeidende Sparebanker AS (5,12 prosent), SpareBank 1 Nord-Norge (1,61 prosent), SpareBank 1 SMN (1,61 prosent) og SpareBank 1 SR-Bank AS (1,61 prosent).

Bokført verdi per egenkapitalbevis (konsern) ved utgangen av 2016 var kr 73,88 og resultat per egenkapitalbevis i 2016 ble kr 6,95.

Eiendeler og finansiering

Forvaltningskapitalen ved utgangen av 2016 var 101,6 (56,0) milliarder kroner. Samlet forretningskapital, definert som forvaltningskapital pluss overførte lån til kredittforetakene, var 138,1 (73,3) milliarder kroner.

Brutto utlån til kunder, inklusiv overførte lån til kredittforetakene, var 119,5 (61,1) milliarder kroner. Det var ved utgangen av året overført lån for 34,9 (16,8) milliarder kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS og 1,6 (0,6) milliarder kroner til SpareBank 1 Næringskreditt AS. Personkundelån overført til boligkredittforetak som andel av totale personkundelån (lån på egen balanse og overførte lån) var 39,2 (40,3) prosent.

Utlånsvekst siste tolv måneder inklusiv overførte lån var 9,2 (8,6) prosent i morbanken Sparebanken Hedmark. I Bank 1 Oslo Akershus AS var utlånsveksten 10,1 (13,3) prosent.

Innskudd fra kunder var 63,1 (33,5) milliarder kroner. Innskuddsveksten var 8,2 (7,8) prosent i morbanken Sparebanken Hedmark og 14,1 (7,6) prosent i Bank 1 Oslo Akershus AS. Innskuddsdekningen var 76,0 (76,4) prosent.

Innlån fra kredittinstitusjoner og senior gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer var 24,0 (12,2) milliarder kroner. Gjennomsnittlig løpetid på konsernets langsiktige finansiering var 3,4 (3,8) år. Gjennomsnittlig løpetid på alle innlån var 3,1 (3,6) år. Gjennomsnittlig kredittpåslag på konsernets innlånsportefølje, eksklusive ansvarlig lån og fondsobligasjoner, var ved utgangen av året 90 (81) basispunkter. Økningen skyldes primært at Bank 1 Oslo Akershus AS har hatt en høyere innlånskostnad enn Sparebanken Hedmark. I tillegg til senior gjeld hadde konsernet utestående 1,2 (0,5) milliarder kroner i ansvarlig lån og 0,4 (0,0) milliarder kroner i fondsobligasjoner.

Konsernet hadde ved utgangen av 2016 reserver til å opprettholde normal drift i 14 (18) måneder. LCR (Liquidity Coverage Ratio) var 116,6 (120,8) prosent.

Det er styrets vurdering at konsernets likviditetsrisiko er lav.

Soliditet og kapitaldekning

Konsernets egenkapital på 12,1 (8,7) milliarder kroner utgjorde 11,9 (15,6) prosent av balansen. Leverage Ratio var 7,5 (9,2) prosent.

Konsernets rene kjernekapitaldekning var 16,9 (17,2) prosent. Totalkapitaldekning var 20,3 (19,1) prosent. Konsernet har i fjerde kvartal 2016 passert en eierandel på 20 prosent i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Dette innebærer at SpareBank 1 Boligkreditt AS kapitaldekningsmessig blir forholdsvis konsolidert med konsernet for øvrig første gang per 31.12.2016. Effekten av denne konsolideringen utgjør det vesentligste endringsbidraget i ren kjernekapitaldekning fra forrige kvartal.

Konsernets langsiktige kapitalmål for ren kjernekapital er 16 prosent. Årsresultat etter påregnelig skatt og forventet utbytte er medregnet i kapitaldekningsberegningen.

Rating

Sparebanken Hedmark er ratet A1 av Moody's Investor Service. Ratingen har "stable outlook". Banken ble oppgradert fra A2 til A1 den 11. oktober 2016. Moody's begrunnet oppgraderingen med at kjøpet av Bank 1 fører til en økt sannsynlighet for at banken vil motta offentlig støtte i en eventuell krisesituasjon. Som den fjerde største sparebanken i Norge og med stor betydning for kapitaltilgangen i sin region, vurderer Moody's at Sparebanken Hedmark er å regne som en systemviktig finansinstitusjon.

Sparebanken Hedmark - Morbank

Resultat

Resultat etter skatt for 2016 ble 964 (796) millioner kroner. Bankdriften, definert som rentenetto pluss provisjoner og andre inntekter minus driftskostnader og tap, er korrigeret for netto inntektsføring på 220 millioner kroner i morbanken i forbindelse med avvikling av ytelsespensjonsordning og fikk et resultat før skatt på 643 (537) millioner kroner. Dette var en fremgang på 20 prosent. Rentenetto og provisjoner fra overførte lån til kredittforetakene økte med 89 millioner kroner. Netto andre inntekter økte med 25 millioner kroner, driftskostnadene ble redusert med 4 millioner kroner og netto tap var 12 millioner kroner høyere.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter ble 1.003 (880) millioner kroner. Inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner) på 154 (188) millioner kroner ble samlede netto renteinntekter 1.157 (1.068) millioner kroner. Bedringen på 89 millioner kroner forklares med økt rentenetto på 123 millioner kroner som følge av vekst og økte innskuddsmarginer. Lavere margin på utlån og reduserte provisjonssatser på overførte lån til kredittforetakene bidro negativt.

Rentemarginen på lån på egen balanse (eksklusive valutalån) ble 2,58 (2,42) prosent. Utlånsmarginen var 2,34 (2,64) prosent og innskuddsmarginen var 0,24 (minus 0,22) prosent. Rentemarginen innenfor personmarkedsområdet var 2,38 (2,29) prosent og innenfor bedriftsmarkedsområdet 2,92 (2,69) prosent.

Netto margin på overført portefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS var 0,86 (1,17) prosent.

Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser var 293 (473) millioner kroner. Det vises til note 7 «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser».

Sparebanken Hedmark mottok 127 millioner kroner i ekstraordinært utbytte fra Sparebank 1 Gruppen AS i fjerde kvartal. Dette utbytte påvirker morbankresultatet for 2016, men

elimineres i konsernregnskapet. Tilsvarende ekstraordinært utbytte til Bank 1 Oslo Akershus AS var 16 millioner kroner.

Driftskostnader

Sum driftskostnader var 519 (743) millioner kroner. Kostnadsveksten sammenliknet med året før var minus 30,2 (+2,5) prosent. Hovedforklaring til reduksjonen i driftskostnader er avviklingen av bankens ytelsespensjonsordning med virkning fra 1. juli 2016 som medførte en engangs inntektsføring på 220 millioner kroner i morbankens personal-kostnader.

Ved utgangen av kvartalet var det 462 (470) årsverk i morbanken.

Driftskostnadene utgjorde 30,5 (41,8) prosent av totale inntekter.

Tap på utlån og garantier

Netto tap på utlån og garantier ble 47 (35) millioner kroner. Av dette var 19 (6) millioner kroner tap i privatkunde-markedet og 32 (29) millioner kroner tap i bedriftskunde-markedet, mens det ble inntektsført 4 (0) millioner kroner i forbindelse med salg av portefølje med tapsførte lån. Av de samlede tapene utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 19 (2) millioner kroner.

Utlån og innskudd

Brutto utlån til kunder var ved utgangen av 2016 på 60,2 (55,5) milliarder kroner inklusiv 18,2 (17,4) milliarder kroner i overførte lån til kredittforetakene. Morbankens utlånsvekst siste tolv måneder inklusiv overførte lån til kredittforetakene var 9,2 (8,6) prosent.

Utlånsveksten inklusiv overførte lån var 10,2 (7,6) prosent i personmarkedet og 6,8 (10,9) prosent i bedriftsmarkedet. Risikoprofilen i bankens kredittportefølje er lav og ikke endret det siste året.

Innskudd fra og gjeld til kunder var 36,3 (33,5) milliarder kroner ved utgangen av 2016. Innskuddsveksten siste tolv-

måneders periode var 8,2 (7,8) prosent. Innskuddene fordelte seg med 22,6 (21,6) milliarder kroner innenfor personmarkedet og 13,6 (11,9) milliarder kroner innenfor bedriftsmarkedet.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning var ved utgangen av året på 31,4 (24,1) prosent.

Morbanks egenkapital var 10,4 (7,7) milliarder kroner. Samlet egenkapital i morbanken utgjorde 16,9 (14,0) prosent av balansen ved utgangen av 2016.

Datterselskap - Bank 1 Oslo Akershus AS, Konsern*

I fjerde kvartal fikk konsernet Bank 1 Oslo Akershus AS et resultat etter skatt på 67 (47) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 7,7 (6,1) prosent. Tap på utlån og garantier ble 0,3 (minus 3,0) millioner kroner.

For 2016 fikk konsernet Bank 1 Oslo Akershus AS et resultat etter skatt på 334 (254) millioner kroner.

Egenkapitalavkastningen i 2016 ble 10,0 (8,4) prosent. Forbedringen skyldes i hovedsak økte netto renteinntekter, kursgevinst på verdipapirer i 2016 mot kurstap tilsvarende periode året før, samt en positiv effekt av salget av bankens andel i VISA Europe Ltd. til VISA Inc.

Renteinntekter og øvrige inntekter

Netto renteinntekter for 2016 ble 511 (472) millioner kroner. Økningen skyldtes vekst i utlån, økt innskuddsmargin og endring av prinsipp for regnskapsføring av fondsobligasjoner. Lavere utlånsmargin og økte fundingkostnader reduserte isolert sett netto renteinntekter.

Netto renteinntekter må ses i sammenheng med provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. For 2016 utgjorde disse provisjonsinntektene 146 (170) millioner kroner.

Netto provisjons- og andre inntekter utgjorde 570 (572) millioner kroner. Reduksjonen skyldes reduserte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt AS, som følge av lavere utlånsrente for kundene sammenlignet med 2015.

Netto resultat fra finansielle investeringer ble 111 (7) millioner kroner.

Verdiendring finansielle eiendeler ble 98 (minus 64) millioner kroner, og skyldtes i stor grad mottatt utbytte og gevinst i forbindelse med salget av VISA Europe Ltd. til VISA Inc på 45 millioner kroner. Obligasjoner og derivater viste en kursgevinst på 44 (minus 65) millioner kroner. Verdipapirgevinsten skyldes i hovedsak gevinst i bankens likviditetsportefølje som følge av spreadinngang og kursgevinster knyttet til valutavirksomheten.

Inntekter fra eierinteresser ble 13 (71) millioner kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak reduksjon i resultatandel fra SpareBank 1 Boligkreditt AS på 53 millioner kroner.

Driftskostnader og tap på utlån

Driftskostnadene for 2016 ble 753 (737) millioner kroner. Økningen skyldes i hovedsak økte kostnader knyttet til

fusjonsprosessen med Sparebanken Hedmark og nedskrivninger som følge av utrangering av anleggsmidler knyttet til nedlagte lokalbanker i 2016.

Tap på utlån og garantier var 12 (netto inngang på tap på 18) millioner kroner. Brutto misligholdte og tapsutsatte utlån var ved utgangen av 2016 på 69 (87) millioner kroner. Målt mot brutto utlån utgjorde dette 0,2 prosent (0,3 prosent). Individuelle nedskrivninger ved utgangen av 2016 var 13 (18) millioner kroner. Gruppevis nedskrivninger ved utgangen av 2016 utgjorde 120 (99) millioner kroner. Økningen i de gruppevis nedskrivningene reflekterer en forverret konjunktursituasjon og er i tråd med signaler fra Finanstilsynet til norske banker om å vurdere nivået på tapsnedskrivningene.

Utlån og innskudd

Samlede utlån var 52,9 milliarder kroner. Av dette utgjorde overførte lån til kredittforetakene 18,3 milliarder kroner. De siste 12 måneder økte utlån til kunder inklusiv overførte lån med 10,1 prosent.

Fordelingen mellom personmarked og bedriftsmarked var ved utgangen av 2016 på 82/18 (81/19) prosent inklusiv overførte lån til kredittforetakene.

Det har vært en generell bedring i kredittisikoprofilen det siste året.

Innskudd fra kunder var ved utgangen av 2016 26,8 (23,5) milliarder kroner, tilsvarende en vekst på 14,1 prosent. Innskuddsdekningen på egen balanse (innskudd/utlån) var ved utgangen av 2016 på 77,4 (73,9) prosent.

Finansiering og soliditet

Bankens likviditetssituasjon er god. Nye låneopptak skjer gjennom finansiering fra morbanken Sparebanken Hedmark.

Konsernets kapital- og kjernekapitaldekning var ved utgangen av 2016 henholdsvis 19,5 (17,8) prosent og 16,4 (15,9) prosent. Ren kjernekapitaldekning var 14,4 (15,3) prosent. Ansvarlig kapital i konsernet var 3,5 (3,0) milliarder kroner.

For mer detaljert informasjon om regnskapet til Bank 1 Oslo Akershus AS vises det til bankens kvartalsrapport tilgjengelig på bankens egen hjemmeside.

* Tallene for Bank 1 Oslo Akershus AS som inngår i kvartalsberetningen, er å anse som foreløpige da selskapsregnskapet ikke er styrebehandlet.

Datterselskap - øvrige

Finansieringsselskapet SpareBank 1 Finans Østlandet AS (95 prosent eierandel) fikk et resultat etter skatt på 86 (74) millioner kroner. Finansieringsselskapets brutto utlån ved utgangen av året var 6,3 (5,6) milliarder kroner. Brutto utlånsvækst siste 12 måneder var 12,1 (16,9) prosent.

SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS omsatte for 158 (172) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 2 (11) millioner kroner.

EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS omsatte for 99 (81) millioner kroner og oppnådde et resultat etter skatt på 14 (5) millioner kroner.

Deleide selskaper

SpareBank 1 Gruppen AS (12,4 prosent eierandel) oppnådde et konsernresultat etter skatt på 1.598 (1.287) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 19,4 (16,9) prosent.

SpareBank 1 Boligkreditt AS (20,3 prosent eierandel) er alliansebankenes felles boligkredittforetak. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på minus 110 (+473) millioner kroner. Resultatet for 2016 var i stor grad påvirket av negativ verdiendring på basisswapper knyttet til egne innlån. Forklaringen er todelt, hvor markedsprisen på nye basisswapper er redusert, og at bokført gevinst reverseres med løpetid på swappene.

SpareBank 1 Næringskreditt AS (9,2 prosent eierandel) er alliansebankenes felles næringskredittselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 84 (89) millioner kroner.

SpareBank 1 Kredittkort AS (18,9 prosent eierandel) er alliansebankenes felles kredittkortselskap. Selskapet oppnådde et resultat etter skatt på 129 (112) millioner kroner. Egenkapitalavkastningen ble 12,7 (12,9) prosent.

SpareBank 1 Mobilbetaling AS (21,2 prosent eierandel) er alliansens felles mobilbetalingsselskap. Selskapet fikk et resultat etter skatt på minus 135 millioner kroner.

For mer informasjon om regnskapet til de ulike selskapene vises det til kvartalsrapportene tilgjengelig på selskapenes egne hjemmesider.

Sparebanken Hedmark - Proforma konsernresultat for 2016

Utarbeidede hovedtall for proforma konsern vises slik det ville vært ved 100 prosent eierskap i Bank 1 Oslo Akershus AS fra 1. januar 2016.

Proforma konsernresultat for 2016 etter skatt ble 1.204 millioner kroner.

Egenkapitalavkastningen ble 10,8 prosent.

Utlånsmargin, inklusiv boliglån i kredittforetaket, ble 2,13 (2,40) prosent. Innskuddsmarginen ble 0,10 (minus 0,26) prosent. Rentemargin ble 2,23 (2,14) prosent. Netto renteinntekter ble 1.739 millioner kroner. Inklusiv provisjonsinntekter fra lån og kreditter overført til deleide foretak (inntektsføres som provisjoner) på 300 millioner kroner, ble samlede netto renteinntekter 2.039 millioner kroner.

Netto provisjonsinntekter og andre driftsinntekter ble 1.229 millioner kroner.

Driftskostnadene i Sparebanken Hedmark – Proforma konsern ble 1.573 (1.788) millioner kroner. Kostnadene er påvirket av avviklingen av ytelsespensjonsordningene i Sparebanken Hedmark Morbank, EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS og Sparebank 1 Finans Østlandet AS, som samlet medførte en netto inntektsføring i personal-kostnader på 232 millioner kroner.

Tapene ble 86 (38) millioner kroner. Av dette utgjorde endring i gruppevis nedskrivninger 43 (18) millioner kroner.

Utsikter

Aktiviteten i internasjonal økonomi i 2016 var samlet sett svak, drevet blant annet av uro i finansmarkedene i første halvår. I andre halvdel av året tok imidlertid veksten seg opp i en rekke økonomier. Det internasjonale pengefondet forventer at bedringen fortsetter utover i 2017. Bedre utsikter for global økonomisk aktivitet har blitt reflektert i høyere aksjepriser, renter og oljepriser. Usikkerheten fremstår imidlertid stor. Kombinasjonen av Brexit-forhandlinger og det franske presidentvalget utgjør en politisk risiko i Europa. Potensielt uforutsigbar økonomisk politikk i USA kan også føre til uro i finansmarkedene. Tendenser til økt proteksjonisme veier tungt på langsiktige vekstutsikter.

Økonomisk aktivitet i Norge er fortsatt lavere enn normalt. Bedre konjunkturutsikter internasjonalt i kombinasjon med høyere oljepriser har imidlertid bidratt til forventninger om høyere vekst også for norsk økonomi. Arbeidsledigheten viser tegn til stabilisering, men Norges Bank forventer ikke særlig nedgang i ledigheten før i 2018. Norges Bank legger også opp til svært gradvise renteøkninger. Prognosen til sentralbanken innebærer at det er litt større sannsynlighet for at styringsrenten settes ned enn opp det nærmeste året.

Norske myndigheter er bekymret for oppbyggingen av finansielle ubalanser i lys av en kraftig økning i boligprisene. Med dette som bakgrunn økte nylig Finansdepartementet den motsykliske kapitalbufferen fra 1,5 til 2 prosent, med effekt fra 31. desember 2017, i tråd med råd fra Norges Bank. I tillegg fastsatte regjeringen en ny boliglånsforskrift fra 1. januar 2017.

Sparebanken Hedmark mottok nylig Finanstilsynets Pilar-2 krav til ren kjernekapital, på 1,7 prosent. Sparebanken Hedmark har fortsatt som målsetting å være den mest solide regionale sparebanken, med et mål for ren kjernekapitaldekning på 16 prosent over tid. Ved utgangen av 2016 hadde konsernet en ren kjernekapitaldekning på 16,9 prosent, godt over de samlede myndighetskravene.

Sparebanken Hedmarks hjemmemarked har vært Innlandsregionen, med fylkene Hedmark og Oppland. Denne regionen har tradisjonelt vært mindre konjunktur-

utsatt enn andre landsdeler, blant annet på grunn av at næringslivet i regionen har svært liten direkte eksponering mot olje- og gassnæringen. I de siste årene har regionen også dratt nytte av en svak krone. Slik sett er kronestyrkingen det siste halvåret en negativ impuls til det lokale næringslivet. Denne ulempen bør imidlertid oppveies av fordelene med økt økonomisk aktivitet i landet for øvrig.

Gjennom eierskapet i Bank 1 Oslo Akershus AS har konsernet betydelig virksomhet i boliglånsmarkedet i hovedstadsregionen. Boligprisøkningen i denne regionen gjennom det siste året fremstår overdrevet. Styret mener imidlertid at bankens utlånspraksis vesentlig reduserer sårbarheten ved en eventuell korreksjon i boligmarkedet, blant annet reflektert i at banken opererer godt innenfor rammene til den nye boliglånsforskriften.

Styret anser at samlet risiko i konsernets utlånsportefølje er lav. Faktiske tap og andelen problemlån er meget lave. Konsernet er godt posisjonert, med en sterk posisjon i et stabilt hjemmemarked og med gode muligheter i bankens vekstområder, basert på fortsatt forsiktig utlånspraksis. Med bakgrunn i høy kapitaldekning, en god likviditetssituasjon og en konservativ utlånsportefølje mener styret at konsernet står solid rustet om den makroøkonomiske utviklingen skulle forverres.

Bank 1 Oslo Akershus AS vil bli drevet som en datterbank i Sparebanken Hedmark inntil juridisk fusjon er gjennomført. Fusjonen er planlagt gjennomført 1. april 2017. I tillegg planlegges teknisk fusjon i løpet av 2017. De to bankene har ingen overlapping i kontornettet, men skal i løpet av integrasjonsprosessen samle fellesfunksjoner for å skape mer kompetente og effektive miljøer.

Sparebanken Hedmark planlegger børsnotering i 2017, etter at juridisk fusjon er gjennomført og dersom markedsforholdene er tilfredsstillende. En børsnotering gjør det mulig for banken å ta en aktiv rolle i den videre strukturutviklingen i næringen. Samtidig gir det banken mulighet til å tilby eierskap for både kunder, ansatte og investorer.

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 2. februar 2017

Siri J. Strømmevold
Leder

Nina C. Lier

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Guro Nina Vestvik

Vibeke Harvold Larsen

Morten Herud

Hans-Christian Gabrielsen

Richard Heiberg
adm direktør

Resultatregnskap

Morbank				Noter	Proforma		Konsern		
4.kv.15	4.kv.16	31.12.15	31.12.16		31.12.16	31.12.16	31.12.15	4.kv.16	4.kv.15
(mill. kroner)									
429	435	1 748	1 692	Renteinntekter	3 066	2 494	1 972	786	481
192	173	868	689	Rentekostnader	1 328	1 004	867	333	192
237	262	880	1 003	Netto renteinntekter	1 739	1 490	1 105	452	289
110	104	435	427	Provisjonsinntekter	1 129	830	514	275	129
7	7	27	28	Provisjonskostnader	89	71	53	23	14
6	6	21	21	Andre driftsinntekter	189	180	190	43	44
109	103	429	420	Netto provisjons- og andre inntekter	1 229	939	651	295	159
		9	45	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	7	77	9		
1	122	259	369	Netto resultat fra eierinteresser	7	199	301	49	70
33	1	205	-122	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	7	-69	205	17	33
34	123	473	293	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	207	220	514	66	103
380	489	1 782	1 715	Sum netto inntekter	3 175	2 649	2 270	813	551
97	98	381	162	Personalkostnader	8	765	590	253	155
9	10	36	38	Avskrivninger	65	65	46	22	13
100	89	327	320	Andre driftskostnader	743	565	416	201	125
206	196	743	519	Sum driftskostnader før tap på utlån og garantier	1 573	1 203	1 052	477	292
174	292	1 038	1 196	Driftsresultat før tap på utlån og garantier	1 602	1 446	1 220	337	260
10	31	35	47	Tap på utlån og garantier	6	86	56	43	18
164	261	1 003	1 149	Driftsresultat før skatt	1 516	1 371	1 164	294	242
51	-15	207	186	Skattekostnad	312	271	234	14	48
113	276	796	964	Resultat etter skatt	1 204	1 100	930	281	194
				Majoritetens andel av periodens resultat		1 095	930	280	194
				Minoritetens andel av periodens resultat		4		1	
				Resultat per egenkapitalbevis (i kroner)		6,95			
113	276	796	964	Utvidet resultat etter IAS 1	1 204	1 100	930	281	194
28	-6	79	-71	Estimatavvik pensjoner	-52	-52	85	19	34
-6	1	-20	18	Skatteeffekt estimatavvik pensjoner	12	12	-21	-13	-7
				Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet	-7	-7	34	22	-2
22	-6	59	-54	Sum poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat	-46	-46	98	28	25
37	24	67	5	Verdiendring på finansielle eiendeler tilgj. for salg	4	4	67	26	37
				Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved nedskrivning for varig verdifall					
				Finansielle eiendeler tilgj. for salg overført resultatet ved realisasjon					
				Andeler av utvidet resultat i tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet	7	7	15	7	14
37	24	67	5	Sum poster som vil bli reklassifisert til resultat	11	11	82	33	51
59	19	127	-48	Sum resultatposter ført mot egenkapitalen	-35	-35	180	61	76
172	295	923	915	Totalresultat for regnskapsåret	1 169	1 064	1 109	341	270
				Majoritetens andel av periodens totalresultat	1 164	1 060	1 109	341	270
				Minoritetens andel av periodens totalresultat	4	4		1	

Balanse

Morbank		Konsern		
31.12.15	31.12.16 (mill. kroner)	Noter	31.12.16	31.12.15
EIENDELER				
264	354		759	264
5 701	7 191		1 735	864
37 952	41 762	5,6	82 537	43 526
6 133	5 630	10	9 776	6 133
455	349	9	810	455
294	321	10	747	294
2 457	1 681		3 618	3 386
859	3 842			
			5	
314	304		587	341
104	102		371	211
13				
314	338	12	695	497
54 861	61 873		101 640	55 970
FORPLIKTELSE				
661	1 666		2 054	660
33 508	36 259	13	63 070	33 458
11 576	12 404	10,14	21 937	11 576
320	233	9,1	349	320
163	148		247	167
	10		118	65
440	222	15	554	510
496	502	10,14	1 203	496
47 166	51 443		89 532	47 253
EGENKAPITAL				
3 987	5 310	17	5 310	3 987
	520		520	
3 019	3 313		3 310	3 019
503	974		982	503
50	33		33	50
135	134		132	135
	148		148	1 023
			1 223	
			400	
			47	
7 695	10 430		12 107	8 718
54 861	61 873		101 640	55 970

Styret i Sparebanken Hedmark

Hamar, 2. februar 2017

Siri J. Strømmevold
Leder

Nina C. Lier

Erik Garaas

Espen Bjørklund Larsen

Guro Nina Vestvik

Vibeke Hanvold Larsen

Morten Herud

Hans-Christian Gabrielsen

Richard Heiberg
adm direktør

Endring i egenkapital

Morbank	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						Sum egenkapital
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Grunnfonds-kapital	Utjevning-fond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte	
(mill. kroner)									
Egenkapital per 01.01.2015			6 644			42	109		6 796
Korrigerings av tidligere års feil			57				-57		
Korrigert egenkapital per 01.01.2015			6 701			42	52		6 796
Egenkapitalbevis overført stiftelse	3 987		-3 987						
Resultat for regnskapsåret			312	468			16		796
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			24	35					59
Endring fond for vurderingsforskjeller							67		67
Utdelt gaver av resultat 2014			-6						-6
Overført til gavefond 2015			-25			25			
Utdelt fra gavefond 2015						-17			-17
Egenkapital per 31.12.2015	3 987		3 019	503		50	135		7 695
Egenkapital per 01.01.2016	3 987		3 019	503		50	135		7 695
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520							1 843
Resultat for regnskapsåret			316	506			-7	148	964
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			-17	-35					-53
Endring fond for vurderingsforskjeller							5		5
Utdelt gaver av resultat 2015			-6						-6
Utdelt fra gavefond 2016						-18			-18
Egenkapital per 31.12.2016	5 310	520	3 313	974		33	134	0	148

Konsern	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							Sum egenkapital	
	Egenkapitalbevis	Overkursfond	Grunnfondskapital	Utjevningfond	Gavefond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egenkapital	Utbytte	Hybridkapital		Minoritetsinteresser
(mill. kroner)											
Egenkapital per 01.01.2015			6 645		42	109	827				7 624
Korrigerings tidligere års feil i felleskontrollert virksomhet							5				5
Korrigerings tidligere års feil			57			-57					
Korrigert egenkapital per 01.01.2015			6 702		42	52	832				7 630
Egenkapitalbevis overført stiftelse	3 987		-3 987								0
Resultat for regnskapsåret			312	468		16	134				930
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			24	35			5				65
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV							34				34
Endring fond for vurderingsforskjeller						67					67
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV							14				14
Korrigerings direkte mot egenkapitalen i DS/TS/FKV							2				2
Utdelt gaver av resultat 2014			-6								-6
Overført til gavefondet 2015			-25		25						
Utdelt fra gavefond 2015					-17						-17
Egenkapital per 31.12.2015	3 987	0	3 019	503	50	135	1 023				8 718
Egenkapital per 01.01.2016	3 987		3 019	503	50	135	1 023			0	8 718
Korrigerings av IB i TS							73				73
Korrigert egenkapital per 01.01.2016	3 987	0	3 019	503	50	135	1 096				8 791
Egenkapitalbevis emmitert og overført eiere	1 323	520									1 843
Resultat for regnskapsåret			316	506		-7	129	148		4	1 097
Estimatavvik etter skatt på pensjonsordning			-13	-27							-40
Øvrige poster som ikke vil bli reklassifiser til resultat i TS/FKV			-7								-7
Endring fond for vurderingsforskjeller						5					5
Øvrige poster som vil bli reklassifisert til resultat i TS og FKV							11				11
Korrigerings direkte mot egenkapitalen i DS/TS/ FKV							-13				-13
Hybridkapital i datter								400			400
Endring i eierandel konsernselskaper										43	43
Utdelt gaver av resultat 2015			-6								-6
Utdelt fra gavefond 2016					-18						-18
Egenkapital per 31.12.2016	5 310	520	3 310	982	33	134	1 223	148	400	47	12 107

Kontantstrømoppstilling

Morbank			Konsern	
31.12.15	31.12.16	(mill. kroner)	31.12.16	31.12.15
10 912	11 442	Årets avdrag på nedbetalingslån mv til kunder	24 740	13 378
		Endring i forskuddsleie leasing	15	9
-14 568	-16 232	Nydiskonterte nedbetalingslån mv i året til kunder	-31 296	-17 868
74	157	Endring i saldo på valutalån	167	74
513	760	Endring i saldo på kreditter	650	511
1 403	1 314	Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån	2 251	1 726
4	24	Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån	33	9
		Netto kontantstrøm fra eiendeler holdt for salg		
-1 663	-2 535	Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)	-3 441	-2 161
2 146	1 201	Endring i saldo på innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	2 295	2 118
277	1 548	Endring i saldo på innskudd fra kunder med avtalt løpetid	1 503	277
-566	-374	Renteutbetalinger til kunder	-518	-564
1 857	2 375	Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)	3 279	1 831
-2 184	517	Netto kontantstrøm fra obligasjoner og sertifikater	-540	-2 184
39	-85	Kontantstrøm knyttet til kursgevinster/-tap på obligasjoner og sertifikater	-112	39
92	89	Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater	120	92
-2 053	522	Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)	-532	-2 053
-835	-1 502	Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	-44	-170
126	150	Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner	153	126
-709	-1 352	Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)	110	-44
563	562	Andre inntekter	1 108	814
-860	-766	Betalbare driftskostnader	-1 500	-1 186
-128	-177	Betaling av skatter	-181	-130
-24	-23	Gaver	-23	-24
-40		Avgitt konsernbidrag		-6
-10	-30	Netto kontantstrøm fra endring i andre eiendeler	61	-43
57	-67	Netto kontantstrøm fra endring i periodiseringer	-164	-45
-33	10	Netto kontantstrøm fra endring i annen gjeld	520	-16
-475	-491	Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)	-178	-635
-3 043	-1 482	KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)	-762	-3 062
-6	999	Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	467	-10
4 000	2 901	Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirer	2 901	4 000
-658	-1 631	Utbetalt ved innfrielse av verdipapirgjeld	-1 846	-658
-440	-492	Tilbakekjøp av egne verdipapirer	-542	-440
-241	-261	Renteutbetalinger på finansiering	-336	-241
2 656	1 517	Kontantstrøm fra finansiering (G)	644	2 651
-31	-27	Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-43	-50
2		Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgspris		2
-174	-49	Netto kontantstrøm fra kjøp og salg av egenkapitalinstrumenter	-49	-174
268	435	Utbytte på egenkapitalinstrumenter	371	187
64	358	Kontantstrøm fra investeringer (H)	279	-35
	-225	Likviditetseffekt av kjøp og salg av interesser i konsernselskaper (I)	-238	-28
-150	-95	Likviditetseffekt ved emisjon i datterselskap (L)	5	
-474	73	ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H+I+L+M)	-71	-474
783	309	Likviditetsbeholdning 01.01. (inkl B1OA 100 %)	1 152	783
309	382	Likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt	1 082	309
		Likviditetsbeholdningen består av:		
264	354	Kontanter og fordringer på sentralbanker	759	264
46	28	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	323	46
309	382	Sum likviditetsbeholdning ved rapporteringsperiodens slutt (inkl B1OA 100 %)	1 082	309

Resultater fra kvartalsregnskapene

Konsern	4.kv 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015	1.kv 2015	4.kv 2014
(Isolerte tall i mill. kroner)									
Renteinntekter	786	765	472	472	481	497	492	501	527
Rentekostnader	333	323	172	176	192	218	221	236	255
Netto renteinntekter	452	442	300	297	289	280	271	265	272
Provisjonsinntekter	275	295	137	123	129	132	130	123	116
Provisjonskostnader	23	23	13	13	14	14	12	13	12
Andre driftsinntekter	43	37	51	50	44	37	48	61	54
Netto provisjons- og andre inntekter	295	310	175	160	159	155	166	171	158
Utbytte		1	45				1	7	1
Netto resultat fra eierinteresser	49	21	96	70	70	66	76	88	97
Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	17	30	-47	-63	33	142	5	26	29
Netto avkastning på finansielle investeringer	66	53	94	7	103	208	82	121	126
Sum inntekter	813	804	569	464	551	643	519	557	556
Personalkostnader	253	27	145	148	155	145	143	147	146
Avskrivninger	22	19	12	11	13	11	11	11	11
Andre driftskostnader	201	168	102	94	126	92	97	100	107
Sum driftskostnader	477	214	259	253	294	248	251	258	264
Driftsresultat før tap på utlån og garantier	337	590	310	211	260	395	268	299	293
Tap på utlån og garantier	43	3	20	9	18	-2	35	5	24
Driftsresultat før skatt	294	587	289	202	242	397	233	294	269
Skattekostnad	14	163	62	33	48	89	43	54	56
Resultat etter skatt	281	424	227	169	194	307	190	240	214

Hovedtall fra kvartalsregnskapet

	4.kv 7) 2016	3.kv 2016	2.kv 2016	1.kv 2016	4.kv 2015	3.kv 2015	2.kv 2015	1.kv 2015	4.kv 2014
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning ¹⁾	9,6 %	15 %	9,0 %	7,6 %	8,9 %	14,7 %	9,5 %	12,5 %	11,3 %
Rentenetto ²⁾	1,79 %	1,75 %	1,53 %	2,09 %	2,08 %	2,05 %	2,08 %	2,13 %	2,17 %
Kostnadsprosent ³⁾	58,6 %	26,6 %	45,6 %	54,5 %	52,9 %	38,6 %	48,4 %	46,3 %	47,3 %
Soliditet og likviditet									
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	82 945	81 336	79 286	44 308	43 779	42 793	42 091	40 484	39 936
Brutto utlån til kunder inkl utlån overført til kredittforetak ⁴⁾	119 450	117 625	115 224	62 156	61 140	59 437	57 995	56 619	55 930
Utlånsvekst siste 12 mnd	89,5 %	90,1 %	88,4 %	9,4 %	9,6 %	9,1 %	10,0 %	9,8 %	7,4 %
Utlånsvekst siste 12 mnd inkl utlån overført til kredittforetak	95,4 %	99,9 %	98,7 %	9,8 %	9,3 %	8,4 %	7,6 %	7,7 %	6,8 %
Innskudd fra kunder	63 070	62 107	62 637	33 675	33 458	33 052	33 205	31 054	31 070
Innskuddsdekning ⁵⁾	76,0 %	76,4 %	79,0 %	76,0 %	76,4 %	77,2 %	78,9 %	76,7 %	77,8 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	88,5 %	87,9 %	88,6 %	8,4 %	7,7 %	4,7 %	3,6 %	3,7 %	3,2 %
Forvaltningskapital	101 640	99 720	100 883	57 184	55 970	54 501	53 558	51 101	49 934
Tap og mislighold									
Tap på utlån i perioden i prosent av brutto utlån	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,1 %	0,2 %
Misligholdte engasjement i prosent av brutto engasjement	0,3 %	0,4 %	0,3 %	0,5 %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,7 %	0,8 %
Øvrige tapsutsatte engasjement i prosent av brutto engasjement	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Netto misligholdte og tapsutsatte eng. i prosent av brutto eng. ⁶⁾	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %
Soliditet									
Ren kjernekapitaldekning	16,9 %	17,5 %	16,0 %	16,9 %	17,2 %	17,1 %	17,0 %	15,3 %	14,8 %
Kjernekapitaldekning	17,9 %	18,3 %	16,7 %	17,3 %	17,5 %	17,5 %	17,4 %	15,8 %	15,2 %
Kapitaldekning	20,3 %	20,2 %	18,6 %	18,8 %	19,1 %	18,8 %	19,0 %	17,6 %	17,1 %
Netto ansvarlig kapital	12 656	9 608	9 305	7 229	7 178	7 030	6 924	6 318	6 273

1) Ordinært kvartalsresultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital i perioden

2) Rentenetto i kvartalet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i perioden

3) Sum driftskostnader i prosent av sum inntekter (isolert for kvartalet)

4) Kredittforetak som benyttes er SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS

5) Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån til kunder (eks. utlån overført til kredittforetak)

6) Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement er lik summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement minus individuelle nedskrivninger

7) Som følge av kjøp av Bank 1 Oslo AS blir nøkkeltall og sammenligningstall i det offisielle kvartalsregnskapet lite informative. i

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Grunnlag for utarbeidelse

Kvartalsregnskapet for Sparebanken Hedmark omfatter perioden 01.01. - 31.12.2016 og er ikke revidert. Kvartalsregnskapet er utarbeidet iht. IAS 34 Delårsrapportering, gjeldende IFRS standarder og IFRIC fortolkninger.

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er funksjonell valuta i alle enheter i konsernet. Alle beløp er i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2015.

Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap.

IAS 37, fortolkning; IFRIC 21 Avgifter

Fortolkningen omhandler når en forpliktelse til å betale en avgift skal innregnes. Det har vært en diskusjon etter innføringen av standarden, om den årlige avgiften til Bankenes Sikringsfond for 2015 og 2016 skulle ha vært kostnadsført i sin helhet i 1. kvartal. Avgiften til Bankenes Sikringsfond ilegges normalt på bakgrunn av gjennomsnittlig garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for tidligere kvartaler.

Finansdepartementet fastsatte 19. september 2016 en ny forskrift som med virkning fra 1. januar 2017 regulerer avkortning av sikringsfondsavgiften ved uttreden av ordningen i løpet av året. Sparebanken Hedmark har per 31.12.2016 videreført tidligere praksis ved at avgiften periodiseres månedlig. Sikringsfondsavgift for 2016 utgjør 22,5 millioner kroner.

Soliditet og likviditet

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I årsregnskapet for 2015 er det redegjort nærmere for kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3.

Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke anvende tidlig, er de vesentligste standardene IFRS 9 «Finansielle instrumenter», IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» og IFRS 16 «Leieavtaler». Konsernet har startet arbeidet med forberedelse til implementering av IFRS 9 og konsekvensutredning av dette. I løpet av 2016 er det jobbet med modellverk samt avklaringer rundt verdsettelse, klassifisering mv. Arbeidet med modellverket samt kartlegging av de økonomiske konsekvensene fortsetter gjennom 2017 slik at konsernet vil være klare for implementering 01.01.2018. Konsernet har vurdert virkningen av IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» og IFRS 16 «Leieavtaler» og ser ikke at disse vil få vesentlige konsekvenser.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

Note 2 Endringer i konsernsammensetningen

2016

29. juni 2016 kjøpte Sparebanken Hedmark de resterende 59,5 prosent aksjene i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA). Sparebanken Hedmark ble med det eier av 100 prosent av aksjene i selskapet. B1OA var frem til 29. juni 2016 klassifisert som et tilknyttet selskap, men selskapet er fra denne datoen klassifisert som et heleid datterselskap.

Første januar 2016 ble 5 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Østlandet AS solgt til SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Selskapet har vært et 100 prosent eid datterselskap i Sparebanken Hedmark.

2015

I fjerde kvartal kjøpte konsernet 12,6 prosent av SpareBank 1 Mobilbetaling AS. Selskapet eies sammen med de andre bankene i SpareBank 1-alliansen.

I andre kvartal ble SpareBank 1 Markets AS omklassifisert regnskapsmessig fra et tilknyttet selskap til aksje tilgjengelig for salg. Eierandelen i selskapet er nå 6,1 prosent.

Note 3 Segmentinformasjon

Segmentopplysningene er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten gjennom resultat- og kapitalrapportering, fullmakter og rutiner. Rapportering av segmenter er inndelt i følgende områder:

- Personmarked bank, bedriftsmarked bank, datterbank, eiendom, finansiering, regnskapstjenester samt ufordelt virksomhet.
- Eiendomsmegling, datterbank, leasing/løsørefinansiering og regnskapstjenester er organisert som selvstendige selskaper.
- Konsernelimineringer fremkommer sammen med ufordelt virksomhet i egen kolonne.
- Skatt er beregnet med 25 % (27 % i 2015) for PM og BM divisjonen.

31.12.2016	PM	BM	Bank 1 Oslo Akershus	SpareBank 1 Finans Østlandet	EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regn- skapshuset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	552	457	262	238		-1	-19	1 490
<i>av dette utgjør interne poster</i>			-4			1	-3	
Netto provisjons- og andre inntekter *)	340	87	280	-29	99	158	4	939
<i>av dette utgjør interne poster</i>			-2	-2			2	
Netto avkastning på finansielle investeringer	2		53				165	220
Driftskostnader*)	509	202	383	68	79	155	-193	1 203
Resultatbidrag før tap per segment	385	343	212	142	19	2	343	1 446
Tap på utlån og garantier	15	31	1	27				75
Resultatbidrag per segment før skatt	370	311	211	115	19	2	343	1 371
Skatt	93	78	50	29	5		16	271
Resultatbidrag per segment etter skatt	278	234	160	86	14	2	327	1 100
Balanse								
Brutto utlån til kunder	24 053	17 169	34 659	6 327			737	82 945
<i>av dette utgjør interne poster</i>						21	21	
Individuell nedskrivning utlån	-28	-90	-13	-14				-145
Gruppenedskrivning utlån	-36	-87	-120	-20				-262
Andre eiendeler	102	1	8 324	165	55	144	10 311	19 103
Sum eiendeler	24 091	16 994	42 850	6 458	55	144	11 045	101 640
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 985	13 614	26 838				634	63 070
<i>av dette utgjør interne poster</i>								
Annen gjeld og egenkapital	2 106	3 380	16 012	6 458	55	144	10 414	38 569
Sum gjeld og egenkapital	24 091	16 994	42 850	6 458	55	144	11 045	101 640

31.12.2015	PM	BM		SpareBank 1 Finans Østlandet	EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom	SpareBank 1 Regn- skapshuset Østlandet	Ufordelt virksomhet	Totalt
Resultatregnskap								
Netto renteinntekter	482	390		227	1	-2	7	1 105
<i>av dette utgjør interne poster</i>				-1		-2	3	
Netto provisjons- og andre inntekter	350	78		-26	81	172	-3	651
<i>av dette utgjør interne poster</i>				-1			1	
Netto avkastning på finansielle investeringer							514	514
Driftskostnader*)	534	210		86	74	155	-7	1 052
Resultatbidrag før tap per segment	298	258		115	7	15	526	1 220
Tap på utlån og garantier	6	29		21				56
Resultatbidrag per segment før skatt	292	229		95	7	15	526	1 164
Skatt	79	62		20	2	4	67	234
Resultatbidrag per segment etter skatt	213	167		75	5	11	459	930
Balanse								
Brutto utlån til kunder	21 270	16 174		5 643			693	43 779
<i>av dette utgjør interne poster</i>						23	-23	
Individuell nedskrivning utlån	-32	-87		-13				-133
Gruppenedskrivning utlån	-27	-76		-17				-120
Andre eiendeler	128	1		67	43	135	12 070	12 444
Sum eiendeler	21 339	16 012		5 680	43	135	12 762	55 970
Innskudd fra og gjeld til kunder	21 068	11 915					475	33 458
<i>av dette utgjør interne poster</i>								
Annen gjeld og egenkapital	271	4 097		5 680	43	135	12 286	22 513
Sum gjeld og egenkapital	21 339	16 012		5 680	43	135	12 761	55 970

*) Driftskostnadene i PM og BM inneholder sin andel av felleskostnader og provisjons- og andre inntekter inneholder PM og BM sin andel av fellesinntektene.

Note 4 Kapitaldekning

Morbank			Konsern	
Basel III	Basel III		Basel III	Basel III
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
3 987	5 310	Eierandelskapital	5 310	3 987
	520	Overkursfond	520	
503	974	Utjevningsfond	982	503
3 019	3 313	Grunnfondskapital	3 310	3 019
50	33	Gavefond	33	50
135	134	Fond for urealiserte gevinster	132	135
		Hybridkapital	400	
	148	Utbytte	148	
		Annen egenkapital	1 223	
		Minoritetsinteresser	47	
7 695	10 430	Sum balanseført egenkapital	12 106	8 718
		Kjernekapital		
	-160	Andel egenkapital ikke medtatt i kjernekapital	-604	
		Minoritetsinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	36	
-119	43	Urealisert verdiendring som følge av redusert/økt verdi av gjeld	43	-119
-104	-90	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-371	-217
-155	-117	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-205	-182
-264		Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i ren kjernekapital i andre finansinstitusjoner	-452	-1 720
		Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	10	
-10	-10	Verdjusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-33	-13
-220		Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital		
6 823	10 095	Sum ren kjernekapital	10 531	6 468
		Annen kjernekapital		
		Hybridkapital	619	162
-220		Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i annen kjernekapital i andre finansinstitusjoner		-32
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital		
220		Overskytende fradrag i annen kjernekapital som gjøres i ren kjernekapital		
0	0	Sum annen kjernekapital	619	130
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
500	500	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 524	783
-277		Fradrag for ikke-vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner		
		Fradrag for vesentlige investeringer i tilleggskapital i andre finansinstitusjoner	-17	-202
		Overskytende fradrag i tilleggskapital som gjøres i annen kjernekapital		
223	500	Sum tilleggskapital	1 507	581
7 047	10 595	Netto ansvarlig kapital	12 656	7 179
4 257	3 624	Engasjement med foretak SMB	4 546	4 639
6 253	6 791	Engasjement med spesialiserte foretak	10 628	8 270
763	532	Engasjement med øvrige foretak	768	847
905	847	Engasjement med massemarked SMB	1 104	939
6 301	5 997	Engasjement med massemarked personer	18 393	8 538
624	1 392	Engasjement med øvrig massemarked	1 834	704
19 103	19 183	Beregningsgrunnlag IRB-vektet	37 273	23 937
7 068	10 505	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	14 575	10 237
		Markedsrisiko		
199	162	Svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	452	234
1 989	2 253	Operasjonell risiko	3 702	3 269
		Basel I Gulv	6 263	
28 359	32 104	Totalt beregningsgrunnlag	62 265	37 677
2 269	2 568	Kapitalkrav (8 %)	4 981	3 014
		Bufferkrav		
709	803	Bevaringsbuffer (2,5%)	1 557	942
284	482	Motsyklisk kapitalbuffer (1,5 % Q4 2016 og 1 % i Q4 2015)	934	377
851	963	Systemrisikobuffer (3 %)	1 868	1 130
1 843	2 247	Sum bufferkrav til ren kjernekapital (7 % i Q4 2016, 6,5 % Q4 2015)	4 359	2 449
3 704	6 403	Tilgjengelig ren kjernekapital (utover kapitalkrav 11,5 % i Q4 2016, 11 % Q4 2015)	3 370	2 323
		Kapitaldekning		
24,1 %	31,4 %	Ren kjernekapitaldekning	16,9 %	17,2 %
24,1 %	31,4 %	Kjernekapitaldekning	17,9 %	17,5 %
24,8 %	33,0 %	Kapitaldekning	20,3 %	19,1 %

Note 5 Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
		Utlån fordelt på fordringstype		
		Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	2 854	2 490
10 940	9 884	Kasse-/drifts- og brukskreditter	13 417	10 940
860	1 153	Byggelån	1 491	847
26 295	30 885	Nedbetalingslån	65 017	29 412
80	81	Opptjente renter	165	90
38 175	42 003	Brutto utlån til og fordringer på kunder	82 945	43 779
222	241	Nedskrivninger	408	253
37 953	41 762	Utlån til og fordringer på kunder	82 537	43 526
		Utlån fordelt på markeder		
21 814	24 653	Lønnstakere	53 421	24 289
16 354	17 346	Næringsfordelt	29 331	19 287
6	4	Offentlig	193	203
38 175	42 003	Brutto utlån til og fordringer på kunder	82 945	43 779
222	241	Nedskrivninger	408	253
37 953	41 762	Utlån til og fordringer på kunder	82 537	43 526

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
23 870	27 033	Lønnstakere o.l	57 269	2 635
177	166	Offentlig forvaltning	407	374
4 304	4 776	Primærnæringer	5 102	4 543
336	202	Trebearbeidende industri	218	357
858	938	Annen industri	1 236	1 136
1 491	2 447	Bygg og anlegg	3 429	2 140
258	237	Kraft- og vannforsyning	435	404
1 214	1 013	Varehandel	1 660	1 589
185	325	Hotell- og restaurantdrift	627	197
8 286	8 805	Eiendomsdrift	15 007	8 345
2 386	1 819	Forretningsmessig tjenesteyting	5 275	2 937
334	364	Transport og kommunikasjon	1 518	1 138
21	57	Øvrig næring	255	21
43 719	48 181	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	92 437	49 525

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
21 814	24 653	Lønnstakere o.l	53 421	24 289
6	4	Offentlig forvaltning	193	203
3 731	4 102	Primærnæringer	4 428	3 970
275	202	Trebearbeidende industri	218	292
534	542	Annen industri	801	777
836	831	Bygg og anlegg	1 684	1 417
228	214	Kraft- og vannforsyning	407	374
804	791	Varehandel	1 332	1 128
169	188	Hotell- og restaurantdrift	476	181
7 667	8 283	Eiendomsdrift	14 157	7 722
1 836	1 917	Forretningsmessig tjenesteyting	4 356	2 365
254	220	Transport og kommunikasjon	1 287	1 041
21	56	Øvrig næring	187	21
38 175	42 003	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	82 945	43 779

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
32	29	Lønnstakere o.l	41	38
5	14	Primærnæringer	14	5
1	1	Trebearbeidende industri	1	1
5	16	Annen industri	21	9
9	8	Bygg og anlegg	9	9
1	1	Kraft- og vannforsyning	1	1
20	16	Varehandel	21	20
		Hotell- og restaurantdrift		
20	14	Eiendomsdrift	14	21
25	20	Forretningsmessig tjenesteyting	20	25
		Transport og kommunikasjon		
119	118	Sum individuelle nedskrivninger utlån fordelt på sektor og næring	146	132

Note 6 Tap på utlån og garantier

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
1	1	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	2	5
2	19	Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	27	4
21	16	Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuelle nedskrivninger på	36	36
15	34	Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuelle nedskrivninger på	43	21
3	24	-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	33	9
35	47	Periodens tapskostnad	75	56

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
134	134	Individuelle nedskr. til dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	147	143
21	20	Konstaterte tap i perioden på utlån, garantier m.v. hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	39	35
14	19	Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	28	24
3	6	Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	9	8
32	28	Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	53	55
		Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp Bank 1 Oslo Akershus	13	
134	128	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier *)	156	147

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
101	103	Gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier pr. 01.01.	120	116
2	19	Periodens gruppenedskr. for dekning av tap på utlån og garantier.	22	4
		Endring i utgående balanse grunnet oppkjøp Bank 1 Oslo Akershus	120	
103	122	Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	262	120

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
180	137	Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	233	234
32	40	Individuelle nedskrivninger på misligholdte engasjement	54	41
148	97	Netto misligholdte engasjement	179	193
18 %	29 %	Avsetningsgrad	23 %	18 %
234	230	Brutto øvrige tapsutsatte engasjement (ikke mislighold)	272	257
102	88	Individuelle nedskrivninger på øvrige tapsutsatte	101	107
132	142	Netto andre tapsutsatte	171	150
44 %	38 %	Avsetningsgrad	37 %	42 %
32 %	35 %	Avsetningsgrad totalt	31 %	30 %

Note 7 Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
9	45	Utbytte fra eiendeler tilgjengelig for salg	46	9
9	45	Utbytte fra andre enn konsernselskaper	46	9
259	389	Utbytte (mor) eller netto resultat fra konsernselskaper	236	301
	-20	Nedskrivning av eiendeler i konsernselskaper		
259	369	Netto resultat fra eierinteresser	236	301
-75	22	Verdiendring obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond utpekt til virkelig verdi over resultatet	35	-75
7	15	Verdiendring derivater som sikrer obligasjoner og sertifikater	21	7
-68	36	Verdiendring obligasjoner og sertifikater inklusiv sikring	56	-68
294	-65	Verdiendring verdipapirgjeld utpekt til virkelig verdi over resultatet	100	294
-42	-87	Verdiendring derivater som sikrer verdipapirgjeld	-246	-42
252	-151	Verdiendring verdipapirgjeld inklusiv sikring	-146	252
15	-41	Verdiendring fastrenteutlån og -innskudd til kunder utpekt til virkelig verdi over resultatet	-78	15
-6	6	Verdiendring øvrige derivater	54	-6
	13	Gevinst eller tap ved realisasjon av eiendeler tilgjengelig for salg	29	
12	16	Netto resultat fra valutahandel	24	12
205	-122	Netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser	-62	205
473	293	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	220	514

Note 8 Personalkostnader

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
271	309	Lønn	646	440
43	53	Arbeidsgiveravgift	110	67
46	-220	Pensjonskostnader *)	-215	54
22	20	Sosiale kostnader	32	30
381	162	Sum personalkostnader	573	590

*) Sparebanken Hedmark avviklet den ytelesesbaserte pensjonsordningen fra 1. juli 2016 (med unntak av de som på dette tidspunktet var sykemeldte eller delvis uføre) og netto forpliktelse er inntekstført. De ansatte som tidligere hadde ytelsespensjon er nå flyttet over til bankens innskuddsordning.

Note 9 Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	Morbank 31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	558	6	8
Valutabytteavtaler	1 686	7	3
Sum valutainstrumenter	2 244	13	11
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 970	334	222
Andre rentekontrakter			
Sum renteinstrumenter	10 970	334	222
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 244	13	11
Sum renteinstrumenter	10 970	334	222
Sum andre derivater	20	2	0
Sum	13 234	349	233

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.15		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	626	12	10
Valutabytteavtaler	1 988	3	27
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 465	435	281
Andre rentekontrakter	150	6	
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	3
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Sum andre derivater	66	0	3
Sum	13 295	455	320

Til virkelig verdi over resultatet	Konsern 31.12.16		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	805	7	10
Valutabytteavtaler	2 076	19	7
Sum valutainstrumenter	2 881	26	18
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	21 853	783	331
Andre rentekontrakter	50		
Sum renteinstrumenter	21 903	783	331
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	20	2	0
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 881	26	18
Sum renteinstrumenter	21 903	783	331
Sum andre derivater	20	2	0
Sum	24 804	810	349

Til virkelig verdi over resultatet	31.12.15		
	Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer	626	12	10
Valutabytteavtaler	1 988	3	27
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Renteinstrumenter			
Rentebytteavtaler (inkl. rente- og valutaswap)	10 465	435	281
Andre rentekontrakter	150	6	
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Andre derivater			
Garantiforpliktelse Eksportfinans ASA	66	0	3
Sum finansielle derivater i mill kr			
Sum valutainstrumenter	2 614	15	37
Sum renteinstrumenter	10 615	441	281
Sum andre derivater	66	0	3
Sum	13 295	455	320

Note 10 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt i nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger).

Konsern				
31.12.2016 (inkludert B1OA)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		808	2	810
- Obligasjoner og sertifikater		9 776		9 776
- Fastrentelån til kunder			5 913	5 913
- Egenkapitalinstrumenter	356			356
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	188		203	391
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			32	32
Sum eiendeler	544	10 585	6 150	17 279
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		349		349
- Verdipapirgjeld		18 203		18 203
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		502		502
- Fastrenteinnskudd fra kunder		646		646
- Termininnskudd			107	107
Sum forpliktelser	0	19 700	107	19 807
31.12.2015 (uten B1OA)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		455		455
- Obligasjoner og sertifikater		6 133		6 133
- Fastrentelån til kunder		2 771		2 771
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	154		139	294
- Andre finansielle eiendeler (Visa Norge)			40	40
Sum eiendeler	154	9 359	180	9 693
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater		317	3	320
- Verdipapirgjeld		11 576		11 576
- Tidsbegrenset ansvarlig lån		496		496
- Fastrenteinnskudd fra kunder		89		89
- Termininnskudd			61	61
Sum forpliktelser	0	12 479	64	12 543

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige og disse prisene representerer faktiske og regelmessige markeds-transaksjoner på en armlengdes avstand. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på Oslo Børs eller New York Stock Exchange.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked beregnes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der de er tilgjengelig og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument vurderes å være observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

Verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 inkluderer:

- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på observerbar rentekurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved å se på nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkurs på balansedagen.
- Virkelig verdi av obligasjoner og sertifikater (eiendeler og forpliktelser) er beregnet som nåverdien av fremtidig kontantstrøm basert på en avkastningskurve sammensatt av observerbar rentekurve og en indikert kredittspread på utsteder fra Nordic Bond Pricing, Reuters prissettingstjeneste eller anerkjente meglerhus.
- Virkelig verdi av fastrenteinnskudd er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve samt et implisitt påslag beregnet som differanse mellom referansenrenten og rente gitt av bankens prislister på balansedagen.
- Virkelig verdi av fastrenteutlån er beregnet som nåverdien av avtalte kontantstrømmer diskontert med en observerbar rentekurve med tillegg for et beregnet markeds påslag.
- Andre teknikker, slik som multiplikatormodeller, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3:

31.12.15-31.12.16 (inkludert B1OA)	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Inngående balanse	5 447	199	-3	-61	71	5 653
Investeringer i perioden	1 237	1		-47		1 190
Salg/innløsning i perioden	-692	-4	3	1		-692
Gevinst eller tap ført i resultatet	-79	-1	3			-77
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		8			-39	-31
Utgående balanse	5 913	203	2	-107	32	6 043
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen	-79		3			-77

31.12.14-31.12.15 (uten B1OA)	Lån med rentegaranti	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Inngående balanse	1	108	3			112
Investeringer i perioden		30		-61		-30
Salg/innløsning i perioden	-1	-2	-3			-6
Gevinst eller tap ført i resultatet			-3			-3
Gevinst eller tap ført direkte mot oppstilling over andre inntekter og kostnader		3			40	43
Utgående balanse	0	139	-3	-61	40	117
Gevinst eller tap for perioden inkludert i resultatet for eiendeler eiet på balansedagen			-3			-3

Gevinst eller tap fra instrumenter klassifisert i nivå 3 ført over resultatet er i sin helhet inkludert i resultatlinjen "netto resultat fra andre finansielle eiendeler og forpliktelser".

Spesifikasjon av virkelig verdi, instrumenter klassifisert i nivå 3:

31.12.2016 (inkludert B1OA)	Fastrentelån til kunder	Egenkapital-instrumenter	Derivater	Termin-innskudd	Andre finansielle eiendeler	Sum
Nominell verdi inkludert påløpte renter (rentepapirer) / kostpris (aksjer)	5 861	152		-107		5 907
Virkelig verdi justering	52	51	2		32	137
Balanseført verdi	5 913	203	2	-107	32	6 043

Sensitivitet, instrumenter klassifisert i nivå 3:

Verdsettelsen av fastrentelån til kunder er basert på avtalt rente med kunden. Utlånene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et estimert markeds påslag. En økning av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en negativ endring i virkelig verdi på MNOK 15.

Egenkapitalinstrumenter i nivå 3 består for det vesentligste av eierposter i Oslo Kongressenter Folkets Hus BA (MNOK 56), Eksportfinans ASA (MNOK 75) og SpareBank 1 Markets AS (MNOK 30). Verdsettelsen av de to førstnevnte er basert på bokført verdi av selskapenes egenkapital justert for mer- og mindreverdier. Basert på takst fra 2010 og senere meglervurderinger er det vurdert å være vesentlige merverdier i eiendomsmassen til Oslo Kongressenter Folkets Hus (P/B 4,9). Basert på ekstern verdsettelse i forbindelse med en fisjon i 2012 og etterfølgende resultatoppnåelse er det vurdert å være vesentlige mindreverdier i Eksportfinans (P/B 0,8). Verdien på aksjeposten i SpareBank 1 Markets er basert på emisjonspris 29.10.2015.

Derivater i nivå 3 gjelder i sin helhet en 1,3 prosent andel av en porteføljesikringsavtale med Eksportfinans ASA. Gjennom avtalen sikres Eksportfinans mot ytterligere verdifall i porteføljen etter 29. februar 2008 med inntil 1,5 milliarder kroner. Eventuell gjenvinning av verdier sett i forhold til nominell verdi tilfaller deltagerne i porteføljesikringsavtalen som betaling for sikringen. Eksportfinans foretar månedlig verddivurdering av sikringsavtalen basert på virkelig verdi på underliggende instrumenter.

Verdsettelsen av termininnskudd er basert på avtalt rente med kunden. Innskuddene diskonteres med gjeldende rentekurve pluss et skjønnsmessig markeds påslag. En reduksjon av diskonteringsrenten med ti basispunkter ville ha medført en uvesentlig negativ endring i virkelig verdi på TNOK 38.

Andre finansielle eiendeler er i sin helhet konsernets andel av gjenværende oppgjør for Visa Norges FLIs salg av Visa Europe Ltd til Visa Inc. Dette består av et avtalt kontantvederlag med oppgjør i 2019 samt preferanseaksjer i Visa Inc som vil konverteres til omsettelige aksjer senest i 2028. Verdsettelsen av konsernets eiendel er basert på balansedagens valutakurser (EUR og USD), aksjekurs på omsettelige Visa Inc aksjer, kjøpsavtalens konverteringsfaktor for preferanseaksjene og vedtatt oppgjørsandel fra Visa Norge FLI til medlemsbankene Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akerhus AS. Verdien av denne posten i NOK vil endre seg med nevnte forutsetninger.

Note 11 Finansielle instrumenter og motregninger

I henhold til IFRS 7.13 A-F skal det opplyses om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring, jf. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

Sparebanken Hedmark har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. Mot kunder i person- og bedriftsmarkedet anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår konsent standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtale om kontant sikkerhetsstillelse (CSA) mot ti institusjonelle motparter.

Konsernets eksponering som følge av gjenslagsavtaler balanseføres under "Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner". Nettoeksponeringen tar hensyn til verdien av det underliggende verdipapiret. Gjenslagsavtaler reguleres av GMRA-avtaler mot motparten. Konsernet har per 31.12.2016 to GMRA-avtaler.

Eiendelene og forpliktelsene nedenfor kan motregnes.

Morbank	Beløp som ikke er nettoppresentert i balansen						Netto
	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet		
31.12.2016							
Derivater som eiendeler	349	0	349	-50	0		299
Derivater som forpliktelser	-233	0	-233	50	136		-47
31.12.2015							
Derivater som eiendeler	455	0	455	-48	0		407
Derivater som forpliktelser	-320	0	-320	48	116		-157
Konsern	Beløp som ikke er nettoppresentert i balansen						
31.12.2016 (inklusive B1OA)	Brutto finansielle eiendeler/ (forpliktelser)	Nettoført	Netto finansielle eiendeler/ (forpliktelser) i balansen	Finansielle instrumenter	Avgitt/(mottatt) kontantsikkerhet		Netto
Derivater som eiendeler	810	0	810	-126	-201		483
Derivater som forpliktelser	-349	0	-349	126	168		-54
31.12.2015 (uten B1OA)							
Derivater som eiendeler	455	0	455	-48	0		407
Derivater som forpliktelser	-320	0	-320	48	116		-157

Note 12 Andre eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
73	103	Kapitalinnskudd pensjonskasse	103	73
17	17	Opptjente ikke mottatte inntekter	31	21
27	26	Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	138	27
197	193	Øvrige eiendeler	424	376
314	338	Andre eiendeler	695	497

Note 13 Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.2015	31.12.2016		31.12.2016	31.12.2015
20 396	21 998	Lønnstakere o.l	38 443	20 396
4 126	4 256	Offentlig forvaltning	4 699	4 126
921	941	Primærnæringer	950	921
104	103	Trebearbeidende industri	107	104
503	670	Annen industri	782	503
806	884	Bygg og anlegg	1 092	806
124	259	Kraft- og vannforsyning	262	124
882	782	Varehandel	1 417	882
131	120	Hotell- og restaurantdrift	247	131
1 487	1 920	Eiendomsdrift	3 794	1 487
3 756	4 006	Forretningsmessig tjenesteyting	10 071	3 706
268	305	Transport og kommunikasjon	422	268
4	14	Øvrig virksomhet	784	4
33 508	36 259	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	63 070	33 458

Note 14 Verdipapirgjeld

Morbank

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12 093	2 904	-2 050	425	10 814
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	123			-12	136
Verdijusteringer	189			66	123
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 906	2 904	-2 550	478	12 073

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	500	500			0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 814	3 500	-1 205	110	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	136			4	131
Verdijusteringer	123			-291	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 073	4 000	-1 205	-178	9 455

Konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2016	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2015
Sertifikatgjeld, nominell verdi	0		-500		500
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	21 199	3 877	-3 345	12	20 654
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	1 200				1 200
Opptjente renter	221			-8	230
Verdijusteringer	520			-66	586
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	23 140	3 877	-3 845	-63	23 170

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.2014
Sertifikatgjeld, nominell verdi	500	500			0
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	10 814	3 500	-1 205	110	8 410
Tidsbegrenset ansvarlig lån, nominell verdi	500				500
Opptjente renter	136			4	131
Verdijusteringer	123			-291	415
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital, bokført verdi	12 073	4 000	-1 205	-178	9 455

Note 15 Annen gjeld og balanseført forpliktelse

Morbank		Konsern	
31.12.2015	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015
263	40	119	280
14	10	10	14
7	7	8	7
34	30	37	41
121	135	380	167
440	222	554	510
Annen gjeld og balanseført forpliktelse			

Note 16 Virksomhetssammenslutning

Oppkjøp av Bank 1 Oslo Akershus

Sparebanken Hedmark inngikk i desember 2015 separate kjøpsavtaler om kjøp av resterende aksjer i Bank 1 Oslo Akershus AS (B1OA), som er en regional bank med hovedkontor i Oslo. Sparebanken Hedmark eide tidligere 40,5 prosent av aksjene i B1OA. Det ble inngått egne avtaler om kjøp av de resterende aksjene fra henholdsvis Landsorganisasjonen i Norge med tilknyttede forbund, som hadde en eierandel i B1OA på 29,9 prosent av aksjene, og fra de andre SpareBank 1-bankene, som hadde en eierandel på totalt 29,6 prosent av aksjene. Avtalene om kjøp av de resterende aksjene i B1OA forutsatte godkjenning av både representantskapet i Sparebanken Hedmark og av offentlige myndigheter. Kjøpsavtalene ble godkjent av representantskapet i Sparebanken Hedmark i første kvartal 2016 og av offentlige myndigheter i andre kvartal 2016. Sparebanken Hedmark har fastsatt overtakelsestidspunkt og dato for kontroll over B1OA til 29. juni 2016. Fra og med 29. juni 2016 har B1OA blitt konsolidert som et heleid datterselskap.

Sparebanken Hedmark får gjennom kjøpet av de resterende aksjene i B1OA økt geografisk markedsområde og økt diversifisering av kundeporteføljen. Videre vil banken oppnå kostnadssynergier gjennom økte stordriftsfordeler.

Virkelige verdier av identifiserbare eiendeler og gjeld i B1OA på oppkjøpstidspunktet var:

	29.06.2016
Eiendeler	
Kontanter og fordringer på sentralbanker	576
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	803
Utlån til og fordringer på kunder	33 377
Sertifikater, obligasjoner og derivater	4 659
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	423
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	1 304
Eiendom, anlegg og utstyr	276
Andre eiendeler	523
Sum eiendeler	41 941
Forpliktelser	
Innskudd fra og gjeld til kredittinstitusjoner	536
Innskudd fra og gjeld til kunder	25 911
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10 387
Finansielle derivater	195
Annen gjeld og balanseført forpliktelse	578
Ansvarlig lånekapital	701
Sum gjeld	38 308
Fondsobligasjon	400
Sum identifiserbare netto eiendeler til virkelig verdi	3 233
Totalt vederlag betalt	2 068
Virkelig verdi av eksisterende eierandel	1 316
Sum identifiserbare netto eiendeler til virkelig verdi	-3 233
Goodwill	151
Utstedelse av egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark	1 843
Kontantvederlag	225
Totalt vederlag betalt	2 068

Basert på kjøpesummen og virkelig verdi av identifiserte eiendeler og forpliktelser er 151 millioner kroner allokert til goodwill, hvorav 12 millioner kroner er en konsekvens av utsatt skatt.

Identifisert goodwill er først og fremst knyttet til forventede synergier og andre fordeler ved å kombinere eiendelene og aktivitetene i B1OA og Sparebanken Hedmark. Goodwillen forventes ikke å medføre skattefradrag.

Vederlaget i form av egenkapitalbevis i Sparebanken Hedmark består av totalt 26.462.540 egenkapitalbevisbevis. Virkelig verdi av egenkapitalbevisene er målt med markedsbaserte verdsettelsesmetoder utført av eksterne verdsetter.

Det er ikke ført emisjonsutgifter i resultatregnskapet for 2016.

Kjøpte fordringer i form av lån til kunder har en brutto kontraktsmessig verdi på 33.505 millioner kroner, og beste estimat på kontantstrømmer som ikke forventes å bli tilbakebetalt er 128 millioner kroner. Eksisterende eierandel i B1OA på 40,5 prosent, som tidligere ble klassifisert som et tilknyttet selskap, ble målt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Virkelig verdi på dette tidspunktet var 1.316 millioner kroner og resulterte i en gevinst på 25 millioner kroner. I tillegg er tidligere kostnader ført over utvidet resultat på til sammen 21 millioner kroner resirkulert over ordinært resultat i forbindelse med oppkjøpet.

På grunn av at overtakelsestidspunktet ble 29. juni, er i henhold til IFRS 3 kostnader og inntekter fra B1OA ikke konsolidert etter brutto-metoden i 1.halvår 2016. Resultatandelen er tatt inn etter egenkapitalmetoden og ble 71 millioner kroner per 30.06.2016. Dersom oppkjøpet hadde funnet sted i begynnelsen av året, ville bidraget fra videreført virksomhet vært 596 millioner kroner i inntekter og 215 millioner kroner i netto resultat før skatt i første halvår.

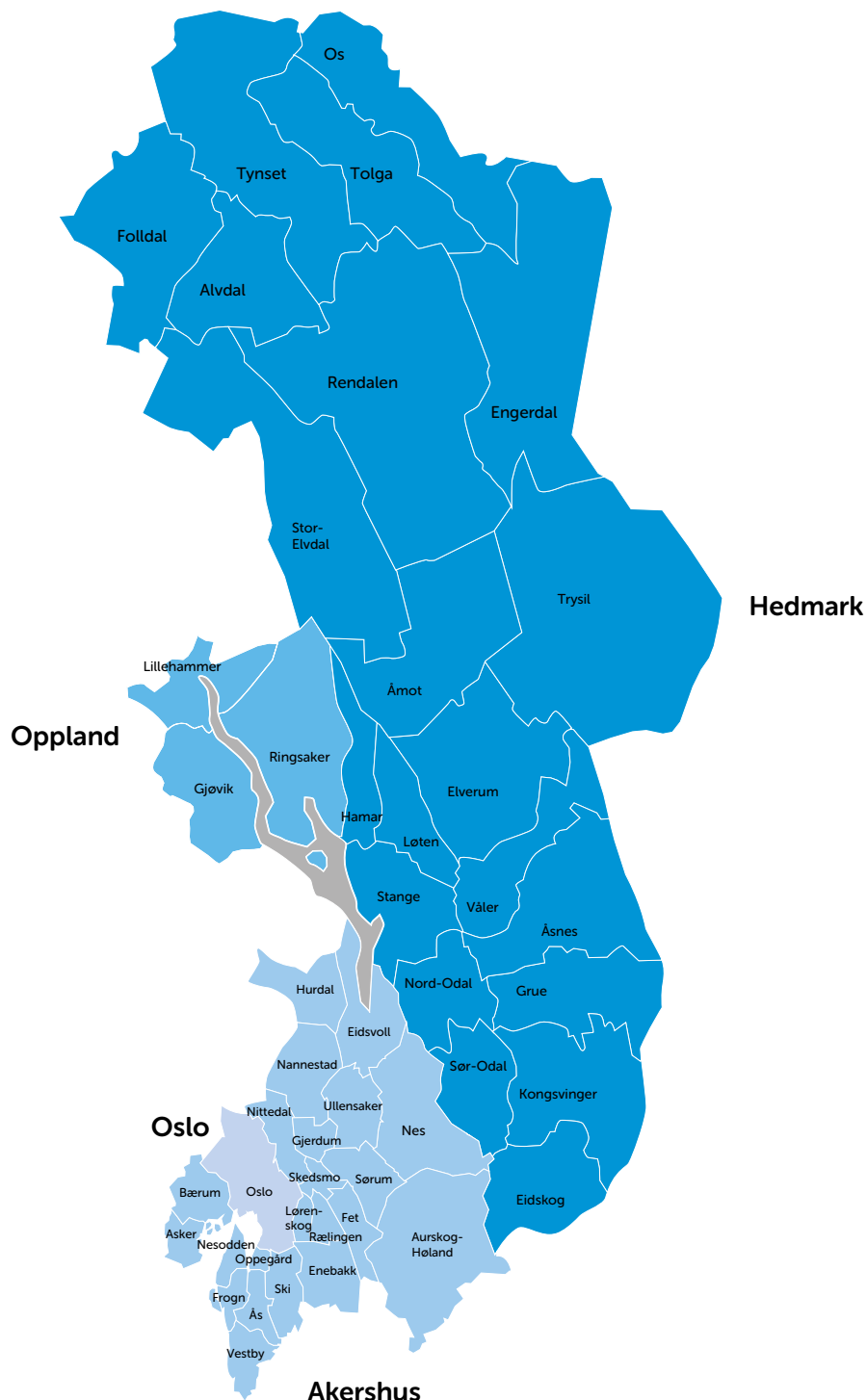
Note 17 Egenkapitalbevis

Eierandelskapitalen per 31.12.2016 består av 106.202.540 egenkapitalbevis pålydende kr 50 per stk.

Morbank	31.12.2016
Eierandelskapital	5 310
Utjevningsfond	974
Overkursfond	520
Fond for urealiserte gevinster	90
A. Sum eierandelskapital	6 894
Grunnfond	3 313
Fond for urealiserte gevinster	44
B. Sum grunnfondskapital	3 357
Gavefond	33
Utbytte	148
Sum annen egenkapital	181
Sum egenkapital	10 430
Sum egenkapital til utdeling	
Eierandelsbrøk A/(A+B) etter disponering	67,3 %
EK-bevis utstedt	106 202 540

Eierandelsbrøken benyttes ved disponering av resultatet.

Eier av egenskapitalbevisene	Antall EK bevis	Prosentandel
Sparebanken Hedmark Sparebankstiftelse	79 740 000	75,08 %
LO og tilknyttede forbund	15 881 965	14,95 %
Samarbeidende Sparebanker AS	5 438 749	5,12 %
SpareBank 1 Nord-Norge	1 713 942	1,61 %
SpareBank 1 SMN	1 713 942	1,61 %
SpareBank 1 SR-Bank	1 713 942	1,61 %

Telefon

02999

E-post

Kundesenter privat: kundesenter@sparebanken-hedmark.no

Kundesenter bedrift: bedrift@sparebanken-hedmark.no

Nettbank

sparebanken-hedmark.no

Konsernadministrasjon

Strandgata 15, Postboks 203, 2302 Hamar

Organisasjonsnummer 920 426 530